

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Mevrouw mr. drs. M.C.G. Keijzer
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 16 december 2025

betreft Stand van zaken Omgevingswet derde kwartaal 2025

ons kenmerk 179245

Geachte mevrouw Keijzer,

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 31 oktober 2025 over de stand van zaken Omgevingswet derde kwartaal 2025.¹ Naar aanleiding van deze brief hebben de leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA**, mede namens de leden van de fractie van de **SP**, en de **BBB** nog enkele vragen en opmerkingen. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA sluiten zich aan bij de vragen van de leden van de BBB-fractie.

Inleiding

Allereerst danken de leden van GroenLinks-PvdA en SP u voor de inzichtelijke tabellen met informatie over de inzet van instrumenten van de Omgevingswet. Het is fijn te lezen dat, bijna twee jaar na de beloofde invoering, het parallel wijzigen eindelijk in beeld is gekomen voor de werkpraktijk van decentrale overheden.

De leden van de fractie van de BBB zijn ondanks uw geruststellende woorden over de invoering van de Omgevingswet nog niet geheel overtuigd van de probleemloze invoering ervan. Ook hebben deze leden nog twijfels over de realisatie van de oorspronkelijk beoogde doelstellingen. Naar aanleiding van de evaluaties hebben zij de volgende vragen aan u, die vooral inhaken op de gebruikersproblemen rondom de Omgevingswet, regeldruk, en de lokale uitvoeringspraktijk in vooral de plattelandsgemeenten.

Vragen van de leden van de fracties GroenLinks-PvdA en SP

- Kunt u inzicht geven in het totaal aantal vastgestelde omgevingsplannen en bestemmingsplannen in 2023 en 2024, zodat het effect van de Omgevingswet op het tempo van de realisatie van initiatieven in plannen duidelijk wordt?

¹ Kamerstukken I 2025/26, 33 118 / 34 986, GU.

datum 16 december 2025

ons kenmerk 179245

blad 2

- U schrijft: "het afgelopen kwartaal is wederom geconstateerd dat de bevoegde gezagen [...] in toenemende mate het hoofdspoor (STOP/TPOD) toepassen (zie bijlage 1)".² Dat blijkt echter niet uit de bijlage. Tussen het eerste en derde kwartaal van 2025 neemt het gebruik van de TAM/IMRO zelfs sneller toe dan het gebruik van STOP-TPOD, ondanks de focus op het uitfaseren op TAM/IMRO. Kunt u de zin in de brief toelichten en aangeven welke verklaring u heeft voor het toenemende percentage omgevingsplannen van het totaal dat middels TAM/IMRO wordt gemaakt?
- Op 1 januari 2026 stopt de inzet van TAM-IMRO. Verwacht u een terugval in het aantal vastgestelde omgevingsplannen. Zo ja, hoe groot verwacht u dat de terugval is?
- Kunt u voor 2023, 2024 en 2025 het totale aantal aanvragen van vergunningen, meldingen en informatieverzoeken aangeven, zodat een beeld gevormd kan worden van de kwantitatieve ontwikkeling voor en na de invoering van de Omgevingswet? De aantallen zijn van belang ondanks dat ze door de sterk gewijzigde systematiek lastig te vergelijken zijn.
- Sinds december 2024 is het aantal vergunningen bijna verdubbeld. Hetzelfde geldt voor de meldingen en informatieverzoeken. Hoe verklaart u dit? Kan hieruit te concluderen worden dat de invoering van de Omgevingswet tot een stevige dip in het aantal vergunningaanvragen heeft geleid? Zo niet, waarom niet?
- Kunt u aangeven hoe lang de gemiddelde doorlooptijd van een vergunningsprocedure nu is en hoe lang die voor invoering van de Omgevingswet was?
- Uit de cijfers blijkt dat er ongeveer 140 omgevingsplannen en omgevingsplanwijzigingen per kwartaal worden ingediend, terwijl er zo'n 2000 Buitenplanse Omgevingsplan Activiteiten (BOPA's) per kwartaal worden ingediend. Kunt u reflecteren op deze verhouding? Was deze verhouding de intentie toen de Omgevingswet werd ingevoerd?
- Welke rol spelen de BOPA en het omgevingsplan in de nieuwe ruimtelijke praktijk? Hoe wordt overzicht gehouden tussen de wijzigingen (en met name claims) die via een BOPA op het omgevingsplan worden gelegd?
- Kunt u aangeven welke juridische risico's er voor initiatiefnemers verbonden zitten aan een BOPA-procedure ten opzichte van een omgevingsplanprocedure? Worden initiatiefnemers geïnformeerd over deze onzekerheden en, zo ja, hoe?
- Hoe kan een derde-belanghebbende met deze aantallen BOPA's zijn belangen nastreven onder de Omgevingswet? Met andere woorden: hoe kan een omwonende of andere derde-belanghebbende zicht houden op alle wijzigingen die nog in het definitieve omgevingsplan een plek moeten krijgen?
- Op welke termijn moet een BOPA in een omgevingsplan verwerkt worden? En welke stappen onderneemt u om met decentrale overheden hieraan te werken?
- U schrijft dat uit 'openbare data' blijkt dat 'veel bevoegde gezagen' ondertussen participatiebeleid hebben opgesteld en verwijst daarbij naar de website www.overheid.nl.³ Als deze data zo eenvoudig te vinden zijn, zou u deze zelf voor de Kamerleden kunnen specificeren in kwantitatieve data, zodat beoordeeld kan worden of de motie-Nooren (PvdA) c.s., zoals u stelt, daadwerkelijk is uitgevoerd?⁴

² Kamerstukken I 2025/26, 33 118 / 34 986, GU, p. 2.

³ Kamerstukken I 2025/26, 33 118 / 34 986, GU, p. 6.

⁴ Kamerstukken I 2019/20, 34 986, AA.

datum 16 december 2025

ons kenmerk 179245

blad 3

Vragen van de leden van de fractie van BBB

- Het kennisniveau over de volle breedte neemt toe. Dit vinden de leden van de fractie van de BBB positief. Toch constateert u dat de mogelijkheden en kansen die de (kern)instrumenten bieden nog niet overal ten volste worden benut. Wat is de impact van deze onderbenutting op de snelheid en betaalbaarheid van gebiedsontwikkelingen? Wat is de termijn waarop de Rijkspartijen, gemeenten, provincies en waterschappen de instrumenten wel ten volste benutten?
- U schrijft dat het Omgevingsloket in technische zin goed werkt en het aantal vergunningaanvragen licht toeneemt.⁵ Echter, uit de cijfers blijkt dat het grootste aantal aanvragen voor een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA) bij circa een kwart van de gemeenten terecht komt, terwijl 94 bevoegde gezagen nog helemaal niet te maken hebben gehad met een BOPA.⁶ Wat betekent deze ongelijke verdeling van de complexere aanvragen voor de personele capaciteit en expertise in de uitvoering bij de gemeenten die de hoogste werkdruk ervaren?
- U schrijft in uw brief dat u de motie-Moonen (D66) c.s. over het zichtbaar maken van concepten als uitgevoerd beschouwt, met als argument dat het ontsluiten van conceptregelingen zonder formele status tot te veel "vervuiling" zou leiden in het DSO-LV.⁷ Vindt u dat dit argument opweegt tegen het bevorderen van vroegtijdige en laagdrempelige participatie door burgers en initiatiefnemers, die nu zelf verantwoordelijk blijven voor de ontsluiting van deze plannen in de conceptfase?
- U meldt dat er gewerkt wordt aan specifieke landingspagina's voor bedrijven, die begin 2026 in gebruik genomen moeten worden.⁸ Hierbij is aandacht voor brandveiligheid en bodemactiviteiten. Wordt binnen de door u genoemde werkgroepen specifiek aandacht besteed aan de uitdagingen van de agrarische sector en het MKB, zodat zij niet langer met generieke informatie maar met op maat gesneden regelgeving in het Omgevingsloket te maken krijgen?
- Hoewel het aantal vragen dat het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) ontvangt is gedaald, wordt een toename van vragen verwacht rond de implementatie van de nieuwe STOP 1.4 en 1.5-standaarden. Zijn de toepasbare regel-experts van de groeiende DSO-community en de professionals uit het DSO-leertraject voldoende toegerust om deze verwachte piek in complexe technische en juridische vragen op te vangen, zonder dat de kwaliteit van de ondersteuning voor de lokale overheden daaronder lijdt?
- De invoeringstoets Omgevingswet, waarvan de resultaten in het eerste kwartaal van 2026 worden verwacht, is bedoeld om knelpunten vroegtijdig te signaleren. Wat is het plan van aanpak om deze vroegtijdige signalen onmiddellijk op te pakken en om te zetten in noodzakelijke correcties of aanpassingen in de regelgeving, zodat de wet in de praktijk uitpakt zoals beoogd, zonder te hoeven wachten op de wettelijke evaluatie na vijf jaar?

⁵ Kamerstukken I 2025/26, 33 118 / 34 986, GU, p. 4.

⁶ Kamerstukken I 2025/26, 33 118 / 34 986, GU, Bijlage 1: Cijfermatige stand van zaken uitvoering Omgevingswet tot en met Q3, p. 12.

⁷ Kamerstukken I 2025/26, 33 118 / 34 986, FB.

⁸ Kamerstukken I 2025/26, 33 118 / 34 986, GU, p. 6.

datum 16 december 2025

ons kenmerk 179245

blad 4

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

R. Lievense

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening